

หลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง
หลักสูตรการทำปลาสาม จำนวน ๙ ชั่วโมง
กลุ่มอาชีพ พาณิชยกรรมและการบริการ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอเมืองสุรินทร์
๙๙๙๙

ความเป็นมา

ตาม ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๗๙) : ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ด้านการพัฒนาและเสริมสร้าง ศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ : ด้านการพัฒนาศักยภาพคนตลอดชีวิต แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) : มิติปัจจัยผลักดันการพลิกโฉม ประเทศ หมุดหมายที่ ๑๒ ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต โดยเพิ่มกำลังคนคุณภาพรองรับภาคการผลิตเป้าหมาย และพัฒนาระบบนิเวศเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต นโยบายรัฐบาล : ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ข้อ ๒ การพัฒนาศักยภาพคน ตลอดช่วงชีวิตมุ่งเน้นการพัฒนาเชิงคุณภาพในทุกช่วงวัย ช่วงวัยแรงงานยกระดับศักยภาพ ทักษะ และ สมรรถนะแรงงานสอดคล้องกับความต้องการของตลาด และช่วงวัยผู้สูงอายุ ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุเป็นพลังในการ ขับเคลื่อนประเทศ แผนส่งเสริมการเรียนรู้ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) : ประเด็น ที่ ๒ พัฒนาและส่งเสริมการ จัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ โดยผลิตและพัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะในสาขาที่ตรงตามความต้องการของ ตลาดแรงงานและการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ โดยพัฒนาทักษะความรู้ความสามารถ และ สมรรถนะในการปฏิบัติงานในแต่ละระดับการศึกษาตามระดับคุณวุฒิการศึกษาผ่านระบบการศึกษาและการ เรียนรู้ที่มีความหลากหลาย ยืดหยุ่น ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ทั้งการศึกษาในระบบ นอกกระบบ และ ตามอัธยาศัย

โครงการศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน ให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรมฝึกอาชีพให้ประชาชนระดับฐานรากที่ อาศัยอยู่ในระดับตำบล ประกอบด้วยกลุ่มเป้าหมายผู้ด้อย พลาด ขาดโอกาสให้ได้รับการพัฒนาสมรรถนะและ ทักษะในการประกอบอาชีพเพื่อการมีรายได้ มีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยใช้หลักสูตรการพัฒนาทักษะอาชีพระยะสั้น เพื่อให้ผู้ผ่านการฝึกอาชีพได้รับความรู้สามารถนำไปประกอบอาชีพ สร้างอาชีพ พัฒนาอาชีพ เพิ่มรายได้ มี คุณภาพชีวิตที่ดี ต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่น สร้างมูลค่าเพิ่ม และพัฒนาสู่วิสาหกิจชุมชน หลักสูตรการทำปลาสาม เป็นหลักสูตรที่ควรมีการส่งเสริมให้ประชาชนกลุ่มเป้าหมาย เพราะปลาสามเป็นอาหารประเภทเนื้อหมักที่เป็นที่ รู้จักกันดีของคนไทยทุกภาค โดยเฉพาะภาคเหนือและ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การทำปลาสามเป็นการแปรรูป และถนอมอาหารที่แสดงถึงภูมิปัญญาของคนไทยที่สามารถเก็บอาหารประเภทเนื้อได้ในระยะหนึ่ง สำหรับ ประวัติความเป็นมาของการแปรรูปปลาสามนั้นไม่ปรากฏหลักฐานที่แน่ชัด แต่เป็นลักษณะของการพัฒนาหรือ ค้นคว้าวิธีแปรรูปเนื้อปลาให้มีรสชาติ เนื้อสัมผัส รวมทั้งกลิ่นและสีให้นำรับประทาน การผลิตปลาสามสามารถ ทำได้โดยใช้วิธีการที่ไม่ซับซ้อนและไม่ต้องผ่านความร้อน การบรรจุจึงต้องเน้นความสะอาดและต้องไล่อากาศ ออกให้หมด เพื่อให้จุลินทรีย์ที่ทำให้เกิดกรดแลคติกซึ่งมีรสเปรี้ยวเจริญเติบโตได้เพียงอย่างเดียว ส่วนจุลินทรีย์ อื่นที่ต้องการออกซิเจนจะไม่เจริญเติบโตและจุลินทรีย์พวกที่ไม่ชอบความเป็นกรดจะตายเพราะกรดที่สร้าง ออกมาจากจุลินทรีย์ที่ผลิตกรดแลคติก สำหรับรูปแบบบรรจุภัณฑ์ที่ใช้แต่เดิมเป็นใบตองมัดให้แน่นเป็นแท่ง ขนาดพอเหมาะโดยให้อากาศเข้าได้น้อยที่สุด แต่ในปัจจุบันนิยมใช้ถุงพลาสติกเป็นภาชนะบรรจุแทน เนื่องจาก ทำได้ง่ายและสะดวกกว่ารวมทั้งสามารถป้องกันอากาศผ่านเข้าได้เป็นอย่างดี โดยบรรจุเป็นรูปแท่งขนาดต่างๆ ปลาสามทอด มีเนื้อสัมผัสที่นุ่ม สามารถรับประทานได้ ให้ความกรุบกรอบเวลาเคี้ยว นิยมทานเป็นกับแกล้มคู่กับ ผัก การทำปลาสามจึงเป็นหลักสูตรที่สามารถสร้างเป็นอาชีพให้กับประชาชนกลุ่มเป้าหมายได้

เพื่อเป็นการส่งเสริม สนับสนุน และตอบสนองกับความต้องการของประชาชนกลุ่มเป้าหมาย จึงได้ทำหลักสูตรการทำปลาสดขึ้น เพื่อเป็นการให้ความรู้ ความเข้าใจ และพัฒนาอาชีพให้กับประชาชนกลุ่มเป้าหมายและผู้สนใจ ให้สามารถนำไปประกอบเป็นอาชีพ พัฒนาอาชีพ เพื่อก่อให้เกิดรายได้กับตนเองและครอบครัว เป็นการสร้างอาชีพให้เกิดความมั่นคง อีกทั้งยังเป็นที่ต้องการของตลาดเป็นสินค้าที่สามารถขายทางการตลาดออนไลน์ได้

หลักการของหลักสูตร

๑. เป็นหลักสูตรที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยยึดความสอดคล้องกับศักยภาพและความพร้อมของผู้เรียน ความหลากหลาย ความแตกต่างของกลุ่มเป้าหมายรวมทั้งบูรณาการหลักปรัชญาคิดเป็นและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างเหมาะสม
๒. เป็นหลักสูตรที่ยึดความสอดคล้องกับความต้องการและความจำเป็นของกลุ่มเป้าหมาย เป็นไปตามสภาพบริบทชุมชนและสังคม รวมถึงนโยบายของทางราชการ
๓. เป็นหลักสูตรที่เน้นการจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำ บูรณาการเนื้อหาสาระภาคทฤษฎีควบคู่ไปกับการฝึกปฏิบัติจริง ผู้เรียนสามารถนำความรู้และทักษะไปประกอบอาชีพได้อย่างมีคุณภาพและมีคุณธรรมจริยธรรม
๔. เป็นหลักสูตรที่เน้นการดำเนินงานร่วมกับภาคี เครือข่าย ภูมิปัญญาท้องถิ่น และสถานประกอบการ เพื่อประโยชน์ในการประกอบอาชีพและการศึกษาดูงาน

จุดมุ่งหมาย

๑. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประโยชน์ของการทำปลาสด
๒. เพื่อให้ผู้เรียนได้รับโอกาสในการฝึกอาชีพพัฒนาตนเองและนำความรู้ไปสร้างรายได้ให้กับครอบครัวและชุมชน
๓. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถออกแบบผลิตภัณฑ์เพื่อการจำหน่ายได้

เป้าหมาย

ประชาชนทั่วไปทุกระดับที่อยู่ในกลุ่มวัยแรงงาน กลุ่มผู้พิการ หรือกลุ่มเป้าหมายตามนโยบายของรัฐบาล เช่น กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มเยาวชนนอกระบบ

ระยะเวลา

- ระยะเวลาเรียนตลอดหลักสูตร จำนวน ๙ ชั่วโมง แบ่งเป็น
๑. ภาคทฤษฎี จำนวน ๓ ชั่วโมง
 ๒. ภาคปฏิบัติ จำนวน ๖ ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๑	ความรู้เบื้องต้นในการทำปลา	<p>๑. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำปลา</p> <p>๒. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถคัดเลือกวัตถุดิบหรือส่วนผสมที่นำมาทำเป็นปลา</p> <p>๓. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้และสามารถคัดเลือกปลาที่เหมาะสมในการทำปลา</p> <p>๔. เพื่อให้ผู้เรียนได้รู้ประโยชน์ของการทำปลา</p>	<p>๑. ความรู้เบื้องต้นในการทำปลา</p> <p>๒. การคัดเลือกวัตถุดิบหรือส่วนผสมที่นำมาทำเป็นปลา</p> <p>๓. การคัดเลือกปลาที่เหมาะสมในการนำมาทำเป็นปลา</p> <p>๔. ประโยชน์ของการทำปลา</p>	<p>๑. วิทยากรให้ความรู้เบื้องต้นในการทำปลา</p> <p>๒. วิทยากรให้ความรู้พื้นฐานและสาธิตการเลือกวัตถุดิบหรือส่วนผสมที่นำมาทำ ปลา</p> <p>๓. วิทยากรให้ความรู้และสาธิตการเลือกปลาที่มีความเหมาะสมในการนำมาทำเป็นปลา</p> <p>๔. วิทยากรให้ความรู้เรื่องประโยชน์ของการทำปลา</p>	๑ ชั่วโมง	๒ ชั่วโมง
๒	ขั้นตอนวิธีการทำปลา	<p>๑. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติและจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการทำปลาได้</p> <p>๒. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถบอกขั้นตอนและวิธีปฏิบัติในการทำปลาได้</p>	<p>๑. จัดเตรียมอุปกรณ์การทำปลา</p> <ul style="list-style-type: none"> - การเตรียมปลาและคัดเลือกปลา - การเตรียมเครื่องปรุง <p>๒. ขั้นตอนวิธีการทำปลา</p>	<p>๑. วิทยากรบอกวิธีการเตรียมอุปกรณ์การทำปลา</p> <p>๒. ผู้เรียนฝึกปฏิบัติ ตามขั้นตอนการทำปลาประกอบด้วย</p> <p>๒.๑ การเตรียมวัตถุดิบ</p> <p>๒.๒ การทำความสะอาดปลา</p> <p>๒.๓ การหมักส่วนผสมเครื่องปรุง</p> <p>๒.๔ ระยะเวลาที่เหมาะสมในการหมัก</p>	๑ ชั่วโมง	๒ ชั่วโมง
๓	บรรจุภัณฑ์และการจำหน่าย	<p>๑. เพื่อให้ผู้เรียนเลือกใช้วัสดุบรรจุภัณฑ์ของการทำปลาได้เหมาะสมและสามารถบรรจุภัณฑ์เพื่อการจำหน่ายได้</p> <p>๒. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถ</p>	<p>๑. การเลือกบรรจุภัณฑ์การทำปลาเพื่อจำหน่าย</p> <p>๒. การเลือกบรรจุ</p>	<p>๑. วิทยากรให้ ความรู้การเลือกบรรจุภัณฑ์การทำปลาได้อย่างเหมาะสมและสาธิตให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติการบรรจุภัณฑ์ปลาที่หมักได้ที่แล้วเพื่อนำมาบรรจุภัณฑ์และจำหน่าย</p> <p>๒. วิทยากรแนะนำและให้</p>	๑ ชั่วโมง	๒ ชั่วโมง

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
		เลือกบรรจุกิจกรรมและออกแบบโลโก้ผลิตภัณฑ์ได้ ๓. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถถ่ายภาพเพื่อใช้ประชาสัมพันธ์สินค้าออนไลน์ได้	ภัณฑ์และออกแบบโลโก้ผลิตภัณฑ์ ๓. การถ่ายภาพเพื่อประชาสัมพันธ์สินค้าออนไลน์	ผู้เรียนเลือกบรรจุกิจกรรมและออกแบบโลโก้ผลิตภัณฑ์ ๓. วิทยากรแนะนำและสาธิตให้ผู้เรียนถ่ายภาพเพื่อประชาสัมพันธ์สินค้าออนไลน์		
รวม					๓	๖

สื่อการเรียนรู้

- สื่อสิ่งพิมพ์
- สื่อบุคคล ผู้รู้ ภูมิปัญญา
- ภาพประกอบ
- วัสดุอุปกรณ์เกี่ยวกับการทำปลาสาม

การวัดผลประเมินผล

- การประเมินความรู้ภาคทฤษฎีระหว่างเรียนและจบหลักสูตร
- การประเมินผลงานระหว่างเรียนจากการฝึกปฏิบัติ และประเมินชิ้นงานที่ได้ผลงานที่มีคุณภาพสามารถสร้างรายได้และจบหลักสูตรตามเกณฑ์
- การประเมินความพึงพอใจ

เกณฑ์การจบหลักสูตร

- มีเวลาเรียนและฝึกปฏิบัติตามหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
- มีผลการประเมินผ่านตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐

คณะกรรมการจัดทำหลักสูตร

๑. นางวิไลรัตน์ มีมงคล	ครูชำนาญการพิเศษ
๒. นางสาวจิราพรรณ พูนชัย	ครู กศน.ตำบล
๓. นายคุณภัทร อินทรนุช	ครู กศน.ตำบล
๔. นางสาวทิตติยา สวयरูป	ครู กศน.ตำบล
๕. นางสาวกันต์วรา หลวงกลาง	ครู ๒๒๒.
๖. นางสาวปรัชญา ไพเราะ	ครู ๒๒๒.

คณะกรรมการพิจารณากลับกรองหลักสูตร

นางสมบัติ ยี่สุนศรี	วิทยากร

ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการจัดการศึกษาต่อเนื่อง พ.ศ. ๒๕๕๔ ลงวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๔ (ข้อ ๔) การจัดทำและพัฒนาหลักสูตร ให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เป็นผู้อนุมัติหลักสูตร โดยความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา

ลงชื่อ.....ผู้เสนอหลักสูตร
(นางวิไลรัตน์ มีมงคล)
ครูชำนาญการพิเศษ

ลงชื่อ.....ผู้เห็นชอบหลักสูตร
(นายสมพงษ์ สมทิพย์)
ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา

ลงชื่อ.....ผู้อนุมัติหลักสูตร
(นายพิเชษฐ ดียิ่ง)

ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองสุรินทร์
ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอเมืองสุรินทร์

แผนการจัดการเรียนรู้

วิทยาการ.....

หลักสูตร การทำปลาสามจำนวน ๙ ชั่วโมง (เรียนวันละ ๓ ชั่วโมง)

ระหว่างวันที่..... เวลาเรียน..... น.

สถานที่จัด.....

วัน เดือน ปี/เวลา	เนื้อหา	กระบวนการจัดการเรียนรู้	หมายเหตุ เรียนวันละ ๓ ชม.
วันที่..... เวลา.....	๑.ความรู้เบื้องต้นในการทำปลาสาม ๒.การคัดเลือกวัตถุดิบหรือส่วนผสม ที่นำมาทำเป็นปลาสาม ๓.การคัดเลือกปลาที่เหมาะสมใน การนำมาทำเป็นปลาสาม ๔.ประโยชน์ของการทำปลาสาม	๑.วิทยาการให้ความรู้เบื้องต้นในการทำปลาสาม ๒. วิทยาการให้ความรู้พื้นฐานและสาธิตการเลือก วัตถุดิบหรือส่วนผสมที่นำมาทำปลาสาม ๓. วิทยาการให้ความรู้และสาธิตการเลือกปลาที่มี ความเหมาะสมในการนำมาทำเป็นปลาสาม ๔. วิทยาการให้ความรู้เรื่องประโยชน์ของการทำ ปลาสาม	- ทฤษฎี ๑ ชม. - ปฏิบัติ ๒ ชม.
วันที่..... เวลา.....	๑. จัดเตรียมอุปกรณ์การทำ ปลา สาม - การเตรียมปลาและคัดเลือกปลา -การเตรียมเครื่องปรุง ๒. ขั้นตอนวิธีการทำปลาสาม	๑. วิทยาการบอกวิธีการเตรียมอุปกรณ์การทำ ปลาสาม ๒. ผู้เรียนฝึกปฏิบัติ ตามขั้นตอนการทำปลาสาม ประกอบด้วย ๒.๑ การเตรียมวัตถุดิบ ๒.๒ การทำความสะอาดปลา๒.๓ การหมัก ส่วนผสมเครื่องปรุง ๒.๓ ระยะเวลาที่เหมาะสมในการหมัก	- ทฤษฎี ๑ ชม. - ปฏิบัติ ๒ ชม.
วันที่..... เวลา.....	๑.การเลือกบรรจุภัณฑ์การทำปลา สามเพื่อจำหน่าย ๒.การเลือกบรรจุภัณฑ์และ ออกแบบโลโก้ผลิตภัณฑ์ ๓.การถ่ายภาพเพื่อประชาสัมพันธ์ สินค้าออนไลน์	๑.วิทยาการให้ ความรู้การเลือกบรรจุภัณฑ์การทำ ปลาสามได้อย่างเหมาะสมและสาธิตให้ผู้เรียนลง มือปฏิบัติการบรรจุภัณฑ์ปลาสามที่หมักได้ที่แล้ว เพื่อนำมาบรรจุภัณฑ์และจำหน่าย ๒. วิทยาการแนะนำและให้ผู้เรียนเลือกบรรจุ ภัณฑ์และออกแบบโลโก้ผลิตภัณฑ์ ๓. วิทยาการแนะนำและสาธิตให้ผู้เรียนถ่ายภาพ เพื่อประชาสัมพันธ์สินค้าออนไลน์	- ทฤษฎี ๑ ชม. - ปฏิบัติ ๒ ชม.

ลงชื่อ.....วิทยาการ

(.....)

วันที่...../...../.....

ลงชื่อ.....ครู กศน.ตำบล

(.....)

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจแผน

(.....)

ลงชื่อ.....ผู้อนุมัติ

(.....)

หมายเหตุ สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม